

komplexní a reflexivní přístup

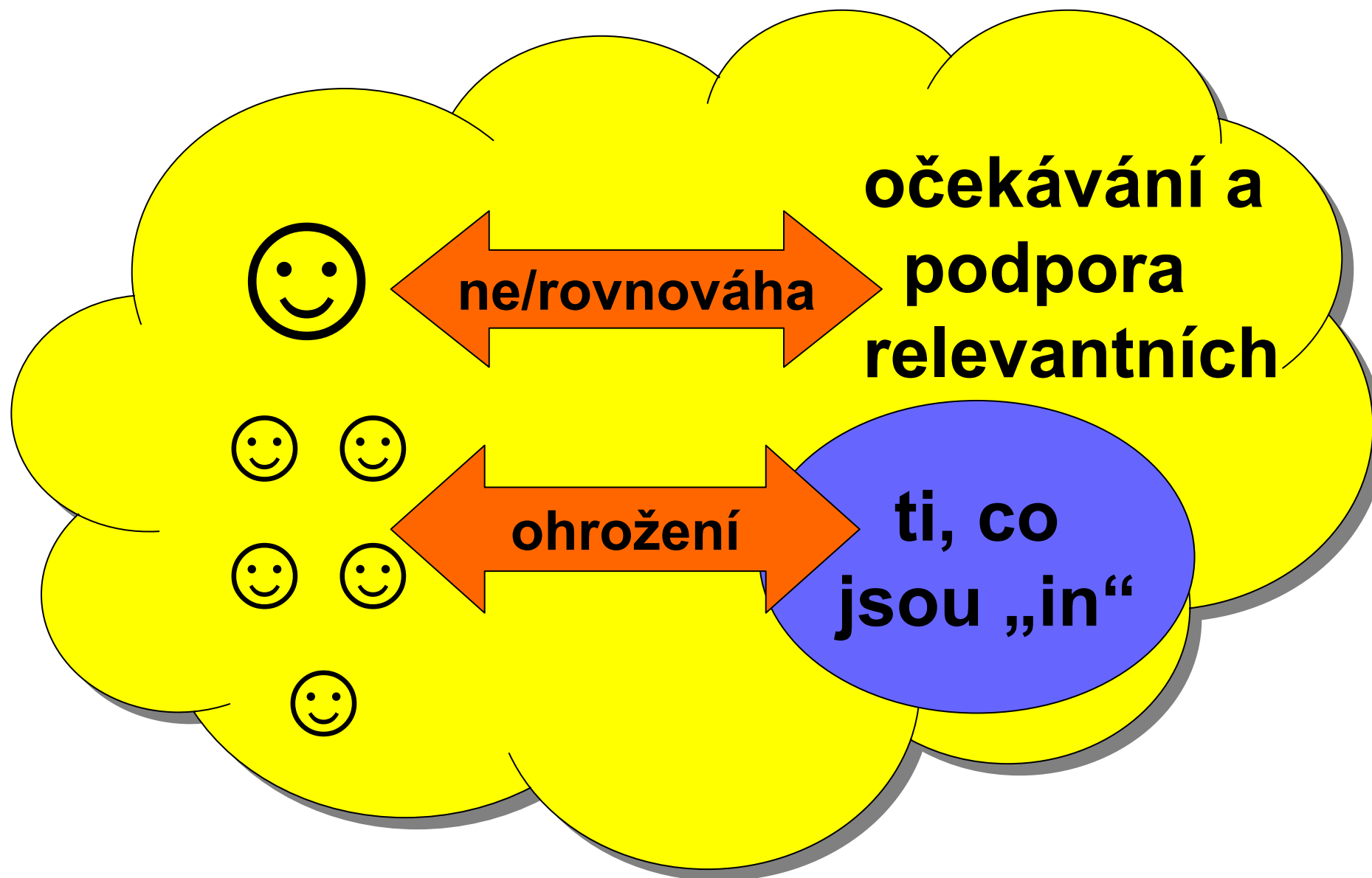
**poznávání a koncipování
intervencí**

sociální politika/sociální práce

přístup k poznávání intervencí



odlišná témata SPL a SPR



„komplexní a reflexivní“ v SPL

1 „**problémy**“ → zainteresované skupiny/aktéři, zájmy, definice/agendy

2 „**cíle a principy**“ → jejich legitimita (diskurs a pozice aktérů, solidarita, oprávněnost)

3 „**nástroje**“ → vhodnost k cílům, implementace, efektivita a selhávání

4 „**efekty**“ → (soc., etické, ekonom.), nezamýšlené, legitimita a hodnocení řešení problémů

vzájemné vazby mezi 1 až 4,
„efekty“ z hlediska „problémů“ a „cílů“ aj.

reflexe významná pro praxi – aplikaci poznatků

příklad SPL: redistribuce → spravedlnost a efektivnost

analýza:

**solidarita –
motiv
a podmíněnost**

**principy
spravedlnosti**

**hodnocení
přiměřenosti
a efektů**

LEGITIMITA:

zjištění:

**vysoká míra
podmíněnosti solidarity**

**problémy
spravedlnosti a reciprocity**

morální efekty:

- důvěra,
- zneužívání

neefektivní správa

příklad SPL: redistribuce → spravedlnost a efektivnost

SELHÁVÁNÍ IMPLEMENTACE

analýza:

**otázka
pobídek**

**otázka
nevyužívání
dávek**

versus

zneužívání

zjištění:

**komplexnost motivů
pobídkovosti**

**neekonomické faktory →
obtížná orientace
v ekonomických pobídkách**

problém (politik)

- přístup k zaměstnání**
- selhání práce s klienty**

příklad SPL: redistribuce → spravedlnost a efektivnost

analýza efektů →

EFEKTY

zjištění:

**Beckermanův
koncept:
chudoba a nerovnost,
mezinárodní srovnání**

**doplněný o otázky:
nefinanční deprivace
sociálního vyloučení**

**celková efektivita
systémů → eliminace
chudoby**

**koncentrace chudoby
do specifických
skupin (např. děti,
nezaměstnaní aj.)
problém deprivace**

příklad SPL: redistribuce → spravedlnost a efektivnost

Sirovátka, T. 2000. *Česká sociální politika na prahu 21. století: efektivnost, selhávání, legitimita*. Brno: MU.

Sirovátka, T., Mareš, P. 2006. Poverty, Social Exclusion and Social Policy in the Czech Republic, *Social Policy and Administration*, 40 (3): 288-303.

Saxonberg, S., Sirovátka, T. 2006. Failing Family Policy in Post-Communist Central Europe, *Journal of Comparative Policy Analysis*, 8 (2): 189-206.

Winkler, J. 2007. *Teorie rozhodování a dynamika sociální politiky*. Brno: MU.

Sirovátka, T., Horák, P., Horáková, M. 2007 Emergence of new modes of governance in activation policies: Czech experience. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 27, 7/8, 311-323 .

součástí výuky předmětů:
Soudobé problémy sociální politiky
Politika zaměstnanosti a pracovního trhu
Ekonomika sociálního státu aj.

„komplexní a reflexivní“ v SPR

porozumění komplexu faktorů v unikátní situaci

procesy SPL jako kontext

sebereflexe účastníků

participace a bezprostřední užitečnost

procesuální výstup

příklad TSPR s Romy ohroženými vyloučením

cíle:

**přístupy k SPR
s menšinami a
romskými rodinami**

**cíle programu „RTP“
tvorba komunitního
programu**

**metodika v praxi
TSPR**

**zvládání dilemat
TSPR**

východiska

výstupy:

**otázky o ŽS a SF členů
menšinových skupin
a romských rodin**

„deprivace“ a „distance“

**neochota k reflexi
východisek**

nesoulad cílů a nástrojů

**„soběstačnost“
versus „zakázky“**

příklad TSPR s Romy ohroženými vyloučením

**„objektivní
pravdy“
o sobě
a klientech**

**interpretace
a nabídka podnětu
ke změně**

**„konstrukce“
o klientech
a přístupu
k nim“**

**pocit zneuznání
razantní odmítnutí**

**změna
metodiky**

„akční výzkum“ → supervize a reflexe

příklad TSPR s Romy ohroženými vyloučením

„objektivní pravdy“ o sobě a klientech:
„chodí s křížkem po funuse“ → *„musíme hasit požáry“*

nesdělená reflexe
supervizora

„typizace o klientech a přístupu k nim“:
ospravedlnění odklonu od *„soběstačnosti“* k *„zakázkám“*

diskuse o změně

komplexnější přístupu jako nástroj posílení soběstačnosti

„obavy z neúspěchu“

„to, že přijdou se zakázkou je projev odpovědnosti“

úkol: změnit metodiku

metodická sebereflexe → SP a výzkumník v jedné osobě !?!

příklad TSPR s Romy ohroženými vyloučením

MUSIL, L.: In Sirovatka, T. ed.,
- **Strategie terénní práce v problémových komunitách.** → *Menšiny a marginalizované skupiny v České republice.* Brno: MU/Georgetown, 2002.
- **Coping with Dilemmas.** ISIS, Stassfurt 2006.

NAVRÁTIL, P., MUSIL, L.: **Sociální práce jako nástroj překonávání sociálního vyloučení Romů.** In Navrátil, P. ed., *Romové v české společnosti.* Praha: Portál, 2003.

NAVRÁTIL, P., ŠIMÍKOVÁ, I.: **Komunitní sociální práce jako nástroj boje proti sociálnímu vyloučení: příklad Strategie sociální inkluze Romů v Brně.** *Sociální práce/ Sociálna práca, 2003/4.*

NAVRÁTIL, P.:
- **Projekt komunitního bydlení v perspektivě paradigmat sociální práce.**
- **Social Work with Socially Excluded Roma Families.** In Sirovatka, T. ed, *The Challenge of Social Inclusion.* Brno: Barrister & Principal, 2006.

NEČASOVÁ, M., MUSIL, L.: **Pracovní podmínky a dilemata pomáhajících pracovníků.** *Sociální práce/Sociálna práca, 2006/3.*

Organizace a kultura sociálních služeb
Sociální práce s ohroženými rodinami

Filosofie a etika v SP
Praxe a výzkum v SP